

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 244. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor
Félévre	—	—	—	12 "
Negyedévre	—	—	—	6 "
Egy hóra	—	—	—	2 "

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési iródkban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Szerda október 24.

Szövetkezeteink bajai.

Ira: Poroszkay Béla.

II.

Ez irányban az utóbbi években történtek is már lépések. Az említett gazdasági szükségletek beszerzésén kívül a berni központ különös és folytonos gondot fordít arra, hogy a kötelékébe tartozó szövetkezetek tagjai, a különféle műtrágyák helyes felhasználásáról kitaníttassanak, azok idejekorán való megrendeléséről gondoskodjanak, gazdaságukba mindazon újításokat behozzák, melyek a tett kísérletek szerint jövedelmezőknek mutatkoznak.

Ha a svájci gazd. szövetkezetek eme működésével a mi szövetkezeteink működését összehasonlítjuk, akkor egy-két szövetkezet kivételével azt fogjuk tapasztalni, hogy azok nem valósítják meg ama célokat, melyek érdekében alakultak és nagyon is egyoldaluan működnek.

Gróf Károlyi Sándor, Hajós József és uttoró társaik a hazai szövetkezetek orsz. közp. szövetkezetének annak idején való megteremtésével hervadhatlan érdemeket szereztek, melyek annál nagyobbak, mert a talaj, melybe a szövetkezetek magvát elvetették, a távolról sem volt oly kedvező, mint a milyen az a kulturailag előrehaladtabb külföldön volt és mert önzetlen tevékenységük eredményével a gazd. szövetkezetekről szóló törvény alapján megalakult orsz. közp. hitelszövetkezetnek több százra rugó megerősödött szövetkezetet adtak át.

Az, hogy e szövetkezetek tulnyomó részének működése egyoldalú és hiányos volt, mert kizárólag a gazdasági hitel javítását tűzte volt ki célul, gr. Károlyi és társai előtt sem volt titok, ép azért alakították meg néhány év előtt a „Hanygyát”, mert belátták, hogy a kis emberek gazdasági érdekei a meglevő szövetkezetek által nem eléggé karoltattak fel és mert tartottak attól, hogy az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakulandó szövetkezetek sem lesznek képesek arra, különö-

sen akkor, midőn a törvényhozás egy orsz. központra bizza az összes szövetkezetek működésének irányítását, ellenőrzését.

A régi szövetkezetek többségének említett egyoldalú és hiányos működése meghonosodni látszik az újonnan alakult szövetkezeteknél is és ez, igénytelen nézetem szerint, szövetkezeteinknek főbaja.

Dicséret a ritka kivételnek, legtöbb szövetkezeteinket az illetők nem azért alakítják, mert a parányi gazdasági erők egyesítésével a közös gazdasági bajokat orvosolni akarják, mert a szövetkezetben egy oly tényezőt ismernek fel, mely népünk erkölcsi mivelődésére alkalmas, ha nem csak a k i s a z é r t, mert elérni remélték, hogy a szövetkezettől olcsó kamattal mellett kölcsönt kaphatnak, illetve mint a szövetkezet igazgatói olyant megszavazhatnak.

Hisz az igaz, hogy a köznépi terhelő nagykamatu adósságok fennállása, a lábón levő gabona előre való eladásával járó károk mellett nem lehet rossz néven venni, hogy az alakuló szövetkezetek a fősulyt arra fektetik, tagjaikat a súlyos kölcsönöktől mentesíteni, a kedvezőtlen eladásokkal járó veszteségektől megkímélni és azért az O. K. H. Sz. igazgatósága is kötelességszerűleg kénytelen figyelembe venni az újonnan alakult szövetkezetek hiteligényét, de mindannak dacára igénytelen nézetem szerint az említett központnak meg kellene gátolni minden oly szövetkezet megalakítását, melynek alapítói nem nyújtanak teljesen megnyugtató erkölcsi biztosítékot arra: hogy a gazdasági szövetkezetek feladatát ismerik, azok megvalósítására akaratuk és képességük van. Inkább kevesebb, de jobb, életrevalóbb szövetkezet alakuljon, mert akkor az eredmény biztosabb és nagyobb lesz.

Szövetkezeteink második baja az, hogy azok, kik azok erkölcsi feladatainak megvalósítására kiválóan alkalmasak lennének, a középosztály falun lakó tagjai, a föld-

birtokosok, lelkészek még mindig nem elég számban állanak az alakuló szövetkezetek élére, nem látják át, hogy paraszt-ságunk anyagi helyzetének javításával nemzetünk minden osztálya jobblétének vetik meg alapját, közönnyel észlelik a nép köréből meginduló mozgalmat és a vezérszerepet átengedik vagy a községi jegyzőnek, ki m. r. elfoglaltsága miatt sem képes az említett célra törekedni, vagy olyanoknak, kikben ugyan meg van a jóakarát, de nincs meg a kezdeményezés, az erő, a tekintély.

E baj megszüntetése urí népünk kényelemszeretete, a közmunkától való idegenkedése mellett csak nehezen érhető el. A felforgó közérdek szempontjából mindenestre kívánatos lenne, ha azok, kik egyes szövetkezetek vezetése körül érdemeket szereznek, kitüntetésben részesítenének, mert ha köztudatba menne át, hogy nemcsak politikai és névleges gazdasági érdemek részesítenek kitüntetésben, hanem egy kis szövetkezet körében szerzett érdem is, akkor bizonyára lesznek olyanok is, kiket ennek elérésének ingere az említett önzetlen munkát a serkent.

Végre a harmadik főbaj az, hogy vidéki szövetkezeteink tulnyomó része nélkülözi a szükséges irányítást, mely Németországban, Svájcban és más külföldi országokban oly üdvösnek bizonyult és mely nélkül az egyes szövetkezetek könnyen eltespednek, közös célok valósítására nehezen egyesülnek.

Az orsz. kp. hitelszövetkezettől ezt elvárni nem lehet, mert a kötelékében levő szövetkezetek hiteligényének kielégítése, hitelüzletének ellenőrzése, a kötvények kibocsátása, elhelyezésének kérdése, intéző férfi minden tevékenységét igénybe veszik, az ország határain levő szövetkezetek különböző viszonyait nem ismerik. És ezért a törvény kiegészítésével minél előbb módot kellene nyújtani erős vidéki központi hitelszövetkezetek megalakítására. Hitem szerint ez, az első és másodsorban említett bajok orvoslására is hatásos eszköz lenne.

A „TORONTÁL” tárcája.

Utóljára.

Magda éppen kézimunkához fogott, mikor férje hangját az ajtóban meghallotta:

— Itt vagy édesem?

Az asszony nem felelt, csak szép szeméivel nézte férjének örömtől sugárzó arcát és várta, mit fog mondani.

— Tudod, mi az ujság kedvesem?

— Mi? — kérde meglepetten Magda.

— Emlékszel még ugy-e Teresznyaira. Letette az ügyvédi vizsgát és itt fog letelepedni. Már meg is érkezett.

— Már megérkezett — kérde akaratlanul Magda.

— Meg és még ma délelőtt tisztelétét fogja tenni nálunk.

Az asszony halvány arcát gyöngéd pirította át. Nagy, máskor beesett szeméi, most fényleni látszottak.

Nem akart Teresznyairól kérdezősködni, mert félt, hogy elárulja magát.

Halmi folytatta:

— Ha nem esik nehezetre, ugy itt is fogjuk tartani ebédre. Tudod, régi barátom, kihez már gyermekkorom óta szoros barátság fűz.

Magda nem felelhetett, mert e pillanatban kopogtatás hallatszott és Teresznyai lépett be a szobába.

Magda összereszt. Valami régi érzés, már

majdnem kialudt érzélem ébredt újra lelkében, melyet eddig magában elfojtva tartott, de a mely most egész erejéből kitörni látszott.

Teresznyai udvariasan köszönté Magdát és kezét is adott neki. Látszott rajta is a nagy izgatottság, melyet igyekezett visszatartani, mialatt Halmayt üdvözölte.

Egy pillanatig csend volt a szobában.

A csendet Magda törte meg.

— Hogy sikerültek a vizsgái? Képzem, mennyire örül, hogy már letette. Nemde?

— Oh, igen, de bizony eleget is kinlódtam eddig.

— Hallom, hogy itt fog letelepedni?

— Igen, épen itt önk mellett lesz az ügyvédi irodám.

A társalgás nagyon lassan folyt.

— Kedves Teresznyai, te itt fogsz nálunk ebédre maradni, — mondá Halmi, de ugye bár, nem fogod rossz néven venni, ha én most eltávozzom. Tudod az üzleti ügyek, azok nem tűrnek halasztást.

Ezzel kezét fogott Teresznyáival, feleségét is üdvözölte és eltávozott.

Magda nagy zavarban volt. Nem tudta mivel kezdje a társalgást.

Végre Teresznyai megzavarta a kínos csendet és így kezdé:

— Nem is tudtam volna, hogy itt laknak, ha Halmyt nem látom.

— Pedig már régen itt lakunk, mióta férjhez mentem.

— Rég ment férjhez?

Magda nem tudta tovább magát tartóztatni.

— Teresznyai ne faggasson. Maga mindent tud, csak kizozni akar.

— En? — mondá erőltetve Teresznyai.

— Igen, maga kizozni akar.

Teresznyai nem felelt semmit.

— Pedig ha tudná, mily sokat szenvedtem.

Mily nehezen mentem férjhez...

De ígéretemet nem tudtam megtartani, mert szegény leány voltam.

— Szegény volt — mondá keserűen Teresznyai — jó kifogás!

— Maga nem tudja, mi az szegény leánynak lenni. Annak ahhoz kell férjhez menni, a ki előbb jön érte. Annak nem szabad válogatni.

— De ha mi megbeszéltük!

— Mindegy. Az csak fiatalkori ábránd, a mi elmúlik. Mikor férjem megkért, az egész város meg volt lepve. Mindenki azt mondta: Hogy vehet el egy gazdag és tekintélyes kereskedő egy ilyen szegény leányt. És én nem tudtam ellenkezni. Az egész család körülfozott.

— Nem is próbálkoztam — mondá fájdalommal Teresznyai.

— Pedig mily kinomba került. Hiszen maga jól tudhatja, hogy én magát nagyon szerettem.

— Szeretett! Hahaha! Maga szeretett. És képes volt szerelmét feláldozni azért, hogy egy gazdag ember legyen a férje. Képes volt ígéretét, esküjét, boldogságát feláldozni a családja kedvéért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad. — Október 3-tól minden szerdán szombat fel árákkal délig urak, délután hölgyek részére

Október 29. Városi közgyűlés.
November 4. Szarvasmarhadíjazás.
" 8. Utószemle a Rezső-laktanyában.
" 20. és 21. Utószemle a honvéd-laktanyában.

— **Személyi hírek.** Báró Feilitzsch Berthold, Szabolcsvármegye főispánja ma reggel Nagybecskerekre érkezett, ahol két napig marad.

— **Uj ügyvédek.** Dr. Handler Lázár ügyvédjelölt, dr. Löffler Armin törvényszéki aljegyző, mindketten a nagybecskereki aranyifjuság előnyösen ismert tagjai, tegnap szép sikerrel letették az ügyvédi vizsgálatot Buda pesten.

— **Csöd.** A nagybecskereki kir. törvényszék Andel Károly aranyműves ellen a csődöt elrendelte. A követelések bejelentésének határideje f. é. december 24 ike.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Edenburg Lajos kir. törvényszéki iroda igazgatójának fiatal felesége, hosszas betegség után meghalt. Temetése tegnap volt Miskolcon nagy részvét mellett.

— **A nép gazdasági nevelése.** Darányi főidmivésügyi miniszter ügyet vetett arra, hogy télen át a földműves nép munkája szünetelvény, helyénvaló lenne rendszeres tanításokat rendezni, melyeken az okosabb gazdaságra való áttérés kérdései beszélhetnének meg. A téli tanításokat tavaly 300 000-en felül hallgatták és annyira megkedvelték a gazdák, munkások, hogy a miniszter elhatározta, miként ezentul minden évben rendeztet ilyen téli tanítást. A vidéki gazdasági egyesületek és szakkörök fogják rendezni a miniszter támogatásával és erre nézve már kész a részletes terv. E szerint 55 egyesület és gazdákör a tél folyamán 2157 előadást tart, ezenfelül 120 gazdasági tanfolyam is lesz. A gazdasági előadások mellett még 160 helyen háziipari tanfolyam is lesz, a hol a szalma-, gyékény-, kukorica fonás, kefekötés fog taníttatni ahhoz értő mesterek és tanárok részéről. Olyan dolgok, melynek a gazda a gazdálkodása során hasznát veszi. A gazdaszorgóknek és eladókknak pedig a zöldség- és gyümölcsaszalásból rendeznek tanításokat, melyekből szintén szépen lehet pénzeln.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Rostál Miklós csakovai fűtő szobában bevásárlások miatt Temesvárott járt. Vasárnap délután hazatérve, feleségét a lakás padlásán megfojtva találta. A kétségbeesett férj azonnal a csendőrséghez fordult segítségért, mely mindenekelőtt konstátálta, hogy rablőgyilkosság esete fog fenn. Ugyanis a szekrényből mintegy 80 korona készpénz és az összes ékszer hiányzik. A csendőrség erélyes nyomozás után tegnap Waga Imre 18 éves fűtősegédet fogta el, a ki azonban mindent tagad.

Magda nem felelt. Némán, mozdulatlanul türe Teresznyai keserű panaszat.

— Igen, maga már elfelejtette, mikor elmentem, hogy vizsgáimat letehessem, mit ígért. Mikor karjaimba tartottam is, megfogadtuk egymásnak, hogy örökké egymásé leszünk. És mig én éjjel-nappal tanultam, folyton előttem a jó vendő boldogság képével, addig maga a hűvagyon miatt feláldozott mindent és megölte egy ember nyugalmát örök életére.

— Ne folytassa, kérem, ne folytassa. Hát maga azt hiszi, hogy én nem szerettem, hogy még ma is nem maga van mindig előttem. Azt hiszi, hogy én hiúságból mentem férjhez, a vagyon miatt, melyet semmire sem becsülök, kérem magát, ne ítéljen el, mert nincs oka.

— Nincs okom? Hahaha, nincs okom!

— Igen, nincs oka. Magának nem szabad elítélni engem. Maga nem tudja, hogy mit szenvedtem és szenvedek még ma is. Maga nem tudja, hogy mi az szegény leánynak lenni, a ki gazdag rokonaira van utalva, mivel minden percben éreztetik, hogy szegény. Megalázzák mindenki előtt, azt mondják rá, hogy közönséges félművelt és nem intelligens. Maga nem tudja, hogy az én életem hasonlított egy mártir életéhez. Ki voltam téve mindenki csipkedéseinek, gunyolódásának és ha össze jöttem a gazdagabb rokonaimmal, azok még csak egy szóra sem méltattak. Igen, igen, Teresznyai, én szerettem magat, higgyen nekem, szeretem ma is, de a sors, a végzet nem akarta, hogy egygyé legyünk.

Teresznyai nem tudott szólni. Magda folytatta:

— **A lótenyésztés emelése érdekében nagyérdékü határozatok** hozott tegnap Temesvármegye lótenyésztési bizottsága. Elhatározta ugyanis, hogy lótenyésztési szabályrendelet alkotása iránt megteszi a kezdeményező lépéseket, továbbá tervbe vette egy 500 holdnyi területű nagy-szabású csikó és szarvasmarha legelő létesítését és egy lótenyésztési jutalomdíjazás rendezését.

— **Lopják a csemegezőlőt,** már t. i. ott, ahol még van. Jégel Péter a legzebb téli szőlőfajokat rajta hagyta a tőkéken, hogy jobban konzerválódjanak, de szép reményeit tönkretette két fiatal helybeli leány, akik nem csak alaposan megdézsmáltak szőlőjét, de vandali pusztítást is vittek végbe az ott hagyott fürtökben, amennyiben össze-vissza csipkedték azokat. A két szőlőtolvaj leányt elfogta a csősz és most mezőrendőri kihágás címén érzékenyen megbírságotlák — szülőiket.

— **A kóbor cigányok megrendszabályozásának** ügye előreláthatólag már legközelebb a megoldás stádiumába jut. A belügyminiszteriumhoz legutóbb több törvényhatóság részéről érkezett panaszos jelentés, hogy a kóbor cigányok valóságos tatárjárást rendeznek az Alföldön. Nemcsak, hogy a közbiztonságot folyton veszélyeztetik, de éppen a cigány had az, mely az országos állategészségügynek is folyton nagy veszedelmére van. A beérkezett jelentések szerint a sertésveszben elhullott és hatósági rendeltetűre elásott döggöket éjjel főliszedik és köteleken huzzák végig a sertéslegelőknél, mi által a vész csirait terjesztik. A közutakban kiűtött sertésvesz alkalmával elhullott sertések husából hetekig lakmároznak, mint a döggeselek. Takonykóros gebéiket 5-6 vármegyén keresztül csatángoltatják, a mig felügyelet alá kerülnek. E szomorú jelenségek készítik a belügyminiszteriumot arra, hogy a kóbor cigányok kényszer telepítési ügyét a legkomolyabban fontolra vegye. Erre nézve Bajcsy László, Nagylak város jegyzője, már régebben tarjlesztett elő teljesen kidolgozott tervet, mely az illetékes körök teljes helyesléssel találkozott. Mint a „Kell. Ert.” jelenti, e tárgyban a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásán felszólalás is lesz a pénzügyi bizottságban.

— **Főlvétel a rendőri albumba.** Rég idő óta veszélyezteti a könnyen hívő emberiséget Brettner Kálmán foglalkozás nélküli szélhámos, akinek furfangosan végrehajtott „stikli” jöiről már több ízben megemlékeztünk lapunk hasábjain. Ujabbán három rendbeli családi ügybe keveredett bele, amelyeknek ő volt a főfőintézője, a negyedik hasonló ügyért már megsemmisített Pécsen, ahol élte a maga részét. Filips Anna katalinfalvai lakost 290, Kocsicska Mihály szabályos lakost 140 és Rajkovic György torontálvásárhelyi lakost 104 korona erejéig károsította meg. Mindezeknél a családoknál rendes recipéje a következő: Kinézi az országos vásárral mindenütt a legszebb lovat, arra megalkuszik s megfelelő előleget ad a tulajdonosnak. A többi akkor igéri megfizetni, ha a járlat kellően nevére átiratik és azt az eladó posta utánvét mellett elküldi neki Nagybecskerekre. Ezek a szegény emberek felültek a szélhámosnak, elküldték a passzusot, de bizony Brettner nem váltotta ki azokat, sőt a hitelbe

— Azért kérem, felejtünk el mindent. Hagyjuk a multat és borítsunk fátyolt rá.

— De maga azt mondta, hogy még ma is szeret! És szeretetét el akarja, el tudná felejtetni?

— Meg fogom próbálni — mondá halkan Magda.

— Nem, azt nem fogja tenni, a mi szeretetünk nem olyan, hogy azt csak egyszerűen elfelejteni lehetne.

Teresznyai Magda elé ugrott és karjával átfogta.

— Az istenért Teresznyai! Maga megfeledkezik, hogy én férjes asszony vagyok, hogy férjem neve és becsülete szent előttem.

— Nem, nem feledkeztem meg. De ha szeretem, ha nem tudok maga nélkül élni, ha minden gondolatom magánál van.

— Mindegy. Nem lehet. Nem szabad. Vájjunk el, temessük el szerelmünket örökre. Ne tegye boldogtalanná szegény férjem életét, ki imád engem.

Teresznyai némán hallgatta Magda beszédét. Szép szeméből kiolvasta azt a tisztá jellemet, mely ez asszonyban rejlik.

Es az előbb még sóvárgó tekintetű férfi ott állt a szoba egyik sarkában és nyugodtan nézte sokáig azt az asszonyt, mivel most utóljára beszélt szerelméről.

... Kivülről Halmy hangja hallatszott, ki a szobába lépve üdvözölte őket és nem vette észre, hogy két megtört szívnek utolsó dobbanása vegyül az óra csendes ketyegésébe.

Nadányi Emil.

vett lovakat passzus nélkül rögtön értékesítette. A jeles férfi már eddig is temérdek bajt okozott a rendőrségnek, amennyiben illetőségének megállapítása évek óta folyamatban van, azon kívül alig van hét, hogy 1-2 panasza ne legyen ellene holmi csalások miatt. Mivel Szeged városa, ahol született a jeles férfi, nem akarja elismerni illetőségét, sőt már több ízben haza is toloncoltatta Nagybecskerekre, ahol mintegy nyolc évre veszélyezteti a közbiztonságot: a nagybecskereki rendőrség lefényképeztetését határozta el a páratlan rekordot elért szédelőnek, amelyet majd a budapesti m. kir. államrendőrség által kiadott albumba helyeznek el. Sokáig különben aligha marad szabadon, mert függőben lévő ügyei következtében a vizsgálatnak szüksége lesz letartóztatására, mert sem állandó lakással, sem rendszeres foglalkozással nem bír.

— **Állatbetegségek.** A földmivésügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Lépfene:
alibunári j. Ilanca 1 u.,
antalfalvi j. Farkasd 1 u.,
csenei j. Nagy-Jécsa 1 u.,
nagykikindai j. Nákófalva 1 u.,
pancsovai j. Torontál-Almás 1 u., Hertelendifalva 1 u.

Veszétség:
antalfalvi j. Farkasd 1 u.,
zsombolyai j. Károlyliget 1 u., Magyar-Czerna 1 u., Nagy-Tószeg 1 u.

Takonykór és bőrféreg:
bánlaki j. Szent-János 1 u.,
perjámosi j. Perjámos 1 u., Sáralfalva 1.,
törökkanizsai j. Oroszlámos 1 u.

Ragadós száj- és körömfájás:
nagyszentmiklósi j. Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 p. 400 b.

Rühkór:
nagybecskereki j. Szerb-Elementér 4 u.

Sertésorbánc:
bánlaki j. Zichyfalva 1 u.,

Sertésvesz:
alibunári j. Alibunár 2 u.,
antalfalvi j. Farkasd 6 u.,
bánlaki j. Nagy Margitta 10 u., Partos 1 u.,
csenei j. Aurélháza 61 u., Gyertyámos 19 u.,
Kis Jécsa 7 u., Tamásfalva 12 u.,
módosi j. Módos 3 u.,
nagybecskereki j. Béga-Szent-György 16 u., Jankahida 2 u., Lukácsfalva 1 p., Zsigmondfalva 2 u.

nagy-kikindai j. Boosár 1 u., Mokrin 71 u.,
Magyar-Pádé 1 u., Nákófalva 6 u., Tiszahégyes 1 p.,
nagyszentmiklósi j. Szerb Nagyszentmiklós 9 u.,
pancsovai j. Sándoregyháza 25 u.,
párdányi j. Német-Párdány 4 u., Szerb Párdány 3 u., Uj Pécs 6 u.,

perjámosi j. Szent Péter 1 u.,
törökbecsei j. Torda 12 u.,
törökkanizsai j. Csóka 1 u., Ó Béba 7 u.,
zsombolyai j. Csósztelek 1 u., Magyar Czerna 1 sz., Nagy Komlós 8 u., Szent-Hubert 2 u.,
Nagy-Kikinda v. 1 i.

Színház és irodalom.

Színházi műsor.

Csütörtök: *Pepló.*
Péntek: *A gyerekekasszony.*
Szombat: *A görög rabszolga.*
Vasárnap: *A vereshajú.*

* **A buborékok.** Mi tagadás benne, a vidéki közönség nemcsak a ruházatát, de a műizlését is a főváros mintájához szabja. Valaha régen a Csiky darabjaiért rajongtak a budapesti Nemzeti színházban s ugyanakkor Becskerekén is telt ház mellett adták a temesvári pap drámáit. Aztán jött az operette-kultusz s a közönség sem fent, sem idelent nem nézett meg más darabot, csak olyat, ahol énekelnek és szép lábikrát mutogatnak. Az Elektra-iz idejében felbuzdultunk a klaszikusokért, Salvini idejében még Shakespeare-ért is rajongtunk, a Vigszínház felépítése óta pedig sehogy sem tudunk mulatni, ha csak meg nem eszünk egy két férjet, vagy feleséget. Csiky pedig nem szolgál ilyen különleges-ségekkel, tehát üres ház mellett adták tegnap ezt a remek társadalmi vigjátékot. Érthető, hogy a magyar közönség nem szereti a darabot. Abban a tükörben, melyet a szerző elénk tart, meglátjuk a

mi egész társadalmunkat, még pedig oly határozott és találó vonásokkal megfestve, hogy nem egy ember ráismer a barátjára vagy — önmagára. Az igazságot pedig nem szeretjük. Talán azért is szorult le Csiky a nemzeti Színház mtsoráról s azért nem adják a vidéken.

A tegnapi előadás egyes részleteiben kitűnően sikerült. Miklóssy Gábor át gondolt, szabatos játékkal hatott a Solmay Ignác szerepében Szepessy Paula pedig mint Szidónia finom, diszkrét játékkal adta újból tanujelét erős komikai talentumának. Száraz, de annál hatásosabb humorral adta Heltai Jenő a jó Marosán Denert. A darab alaphangját ő találta el legjobban. Baghy Gyula mint Chupor Aladár különösen a második felvonásban oly tulzásokra ragadtatta magát, melyek nem méltók egy olyan intelligens színészhez, mint Baghy. Erős drámai akcentusokkal ruházta fel szerepét Szabados Sándor (Rábay) s Kendi Boriska értelemmel és gonddal játszotta az eltevéyedést asszonyt. A többi szerepekben Bánházi Teréz, Mezei Irma, Zalay Irma, Cserényi Margit, Szabados László, Falussy, Simon kifogástalanul oldották meg feladatukat. b.

* **Kiadó ülések.** A „Torontálvármegyei szinügyi bizottság” közli, hogy az I. emeleti jobb oldali 7. számú páholy, a páros előadásokra, november és december hóra, havi 38 koronáért; továbbá a 89. 90. és 102. számú zártszékek, november és december hóra, az összes előadásokra egyenként havi 12 és fél koronáért a szinügyi bizottságtól kibérelhetők. Bővebb értesítést a főispáni titkár ad.

* **Blaháné ünneplése** Szép és páratlan művész-ünnep folyt le hétfőn este a Népszínház falai közt, midőn a fővárosi közönség letette szeretetének és bódolatának jelét annak letéti elé, aki 25 év óta képviseli a magyar dalt. A nemzet Blahánéját valóságos babérrdő borította. Pályatársai, a többi színházak küldöttei mindannyian virágot, koszorukat hoztak, a népszínházi bizottság aranykoszorúval lepte meg a művésznőt ezen a jeles évfordulón. A közönség orkányszerű tüntetéssel fogadta kedvencét. Mint egy test állott föl helyéről a közönség s kendőlengetéssel, tapsba fuló éljenzéssel hódolt a népszínház királynéjának. A „Sárga csikó”-t adták, amelyben 25 évvel ezelőtt először lépett a Népszínház deszkáira. Az első felvonás végén tiszteri kihívás után hallani kívánta a közönség Blahánét, aki aztán megilletődött hangon köszönte meg a lelkes óvációt. Így ment ez minden felvonás után és az előadás végétől a közönség valóságos diadalmenetben kísérté lakására a mi egyetlen Blahánénkat.

TÖRVÉNYSZÉK.

Tárgyalási sorrend a nagybecskereki kir. törvényszéknél.

Bűnügyi tárgyalások.

Október 25-én:

Joszt Rozália, sikkasztás.
Grubacski Gyura, „
Illió Mihály, súlyos testi sértés.

Október 30-án:

Protity Bogdán, személyes szabadság megsértése.
Bibi Dusan, „ „ „
Militjev Ilija, „ „ „
Schein Dusan, csalás. „ „ „
Schein Mita, „ „ „
Schein Jóska, „ „ „
Schein Lenka, „ „ „
Schein Rusa, „ „ „
Dancsul Mita, „ „ „
Pap Sándor (fogoly), lopás.

November 3-án:

Lázits Dusan, lopás.
Ködör Ágnes, „

§ **A hűtlen postamester.** Maült törvényt a nagybecskereki kir. törvényszék Linszter János jánosföldi postamester felett a Btkv. 462. §-ába ütköző és 463. §-a szerint minősülő hivatali sikkasztás büntette miatt. Bűne az, hogy a kezelésére bizott pénzből 1378 koronát elsikkasztott s azt a saját céljára fordította. Sikkasztását úgy

végezte, hogy néhány feladott postautalvány-nak csak elenyésző csekély részét vételezte be a bevételi naplóba, a többit meg a saját zsebébe számolta el. Így a f. é. április 1-én feladott 560 korona helyett csak 6 koronát helyezett bevételbe, 301 kor. 60 fill. helyett 1 kor. 60 fillért, 192 kor. 60 fill. helyett 2 kor. 60 fillért, 140 kor. helyett 6 koronát; az április 2-án feladott 321 kor. 26 fillér helyett 121 kor. 26 fillért számolt el és vezetett be. A kezelés alatt álló postahivatalt azonban április 24-én váratlanul megrovancsolta dr. Kovács Géza, a temesvári posta igazgatóság titkára. A turpisságra rájött s 112 kor. 92 fillérnek elsikkasztását konstataulta a felvett rovacsolási jegyzőkönyvben. Linszter ezt az összeget nyomban megtérítette, mégis dr. Kovács titkár nyomban felfüggesztette hivatalától. A figyelmi vizsgálat során azután kiderült, hogy Linszter nem csak a rovacsolás alkalmával észlelt összeget kezelte el hűtlenül, hanem összesen 1378 koronát fordított a saját céljára s ezt úgy akarta elleplezni, hogy a bevételi naplóba csak csekély összegeket vezetett be. Kiderült még az is, hogy a március hó végén feladott utalványokat csak április 1-én vezette be a naplóba. Sikkasztásának okául azt hozza fel, hogy egy izben magánál feledett nagyobb mennyiségű hivatalos pénzt s azt elveszítette. Hogy pedig az elvesztett pénzt pótolja, folyamodott ahhoz, hogy a postáján feladott összegeket megcsontította s ebből pótolta az elvesztett pénzt. Vádolt előadása szerint minden másnap szállította be a temesvári postaigazgatóságba a postáján befolyt pénzt s körülbelül március 29-én vagy 30-án történt az, hogy két napi bevételzett összeget, mely 1400 koronát tett ki, a korcsmában zsebéből kilopták. A kezelése alatt álló postán befolyt pénzt mindig magánál hordta, mivel az az épület, ahol a posta helyisége volt, nagyon rozoga s félt attól, hogy kirabolják s így bajba keveredik. Mikor az 1400 koronát ellopták tőle, nagyon megijedt a következményektől s a hamisításhoz és sikkasztáshoz folyamodott, hogy a pénzt pótolja. A kir. törvényszék azután, tekintetbe véve a sok enyhítő körülményt, hogy vádolt büntetlen előéletű, hogy családja van, hogy a sikkasztott pénz rokonai által megtérített s így az államkincstárnak nincs kára, csupán 8 havi börtönrre ítélte, melybe beszámítódik 3 heti vizsgálati fogsága. A hozott ítéletbe a kir. ügyész belenyugodott, míg vádolt megfelebbezte.

§ **A vasvillával fogadott végrehajtó.** Dréher Péter nagyszentmiklósi lakost illetékbiroság miatt meg akarták egzekvíálni s mikor megjelent nála a végrehajtó, Dréher vasvillával fogadta a neki kellemetlen látogatót. A nagyikindai törvényszék hatóság elleni erőszak vétsége miatt a 62. §. alkalmazásával 2 havi fogságra ítélte, amit a szegedi ítélőtábla egy hónapra szállított le.

TAVIRATOK.

A király utazása.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége ma reggel Budapestre érkezett és estére Bécsbe utazik. Csak november 2-án jön vissza Gödöllőre.

A fiumei kérdés.

Budapest, október 24. (A „Torontál” ered. távirata.) Walluschnig, a fiumei autonomisták egyik vezérférfia tegnap hosszabb konferált a miniszterelnökkel. Walluschnignak egy Fiuméba küldött távirata szerint a fiumei municipális választások januárban meg fognak ejtetni és a kormány az olasz nyelvet, Fiume prerogatíváit a fennálló állami souverainitással egyetértőleg respektálni fogja.

Porzsoit és Hentaller párbaj-ügye.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” ered. távirata.) Hentaller Lajos orsz. képviselő a „Magyar Esti Lap” hasábjain fulmináns támadást irt Porzsoit Kálmán igazgató ellen. Cikkét azzal végezte, hogy

„ki a Népszínházból azzal az operett-szultánnal zsebkendőstül együtt! . . . A dolog párbajjal nyert ma reggel elintéztést, amely sebesülés nélkül végződött. A felek nem békültek ki.

Nagy vizáradás.

Budapest, okt. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Times” nek jelentik, Buenos-Ayresből, hogy a várostól délre a viz 5000 angol □ mértföldnyi területet árasztott el. Temérdek jószág elpusztult.

Papp Bélát kivégzik.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” eredeti távirata. Feladott reggel 8 órakor.) A szatmári testvérgyilkos ügye végleg eldőlt, Papp Béla kegyelmi kérvényét elutasították s már értesítették a szatmári törvényszéket, hogy a halálos ítélet végrehajtására az előkészületeket megtegye. Az ítélet végrehajtását késleltetni fogja, hogy Bali Mihály hóhér súlyosan megbetegedett. Pribékjeivel pedig a halálos ítéletet végre nem hajthatják Bali, orvosának véleménye szerint, aligha épül fel két hónap alatt. Vesebaja csuszbetegséggel súlyosodott, úgy annyira, hogy Bali a karját mozgatni nem tudja s járni se tud. Zsoldos Mihály kegyelmet kapott.

Sikkasztás nagyban.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) New Yorkból sürgönyzik: First, az itteni nemzeti bank pénztárosa. 700.000 dollár (3 millió korona) elsikkasztása után megszökött — Európába.

A burak guerrilla-harca.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” ered. táv.) Fokvárosból jelentik: French angol tábornok Caro felé való útjában tartós ellentállásra talál. Utolsó napi vesztesége 36 halott. Több esetepatában az angolok 500 halottat veszítettek a legutóbbi napokban.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900. október 24.

A készárutárolat hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára		
		kor-20	kor-19		kor-20	kor-19	
Bánsági	6	78	7.45	7.55	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.35	7.50	80	7.75	7.85
Pestvidéki	„	78	7.25	7.40	80	7.65	7.75
Bácskai	„	76	7.55	7.65	80	0.	0.—

Reza		kilos	
uj	elsőrendű	70—72	6.90
„	„	72—74	7.10
„	„	74—76	6.85
„	„	76—78	6.95
„	„	78—80	6.10
„	„	80—82	5.90
„	„	82—84	5.50
„	„	84—86	5.60
„	„	86—88	5.60
„	„	88—90	5.75
„	„	90—92	5.80
„	„	92—94	6.00
„	„	94—96	6.65
„	„	96—98	6.65

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Általános lanya üzletmenet mellett alig volt kötés. Készárunknál az árak tételenként átlagosan 5 fillérrel hanyatlottak. A mai határidőüzlet jegyzései:

Buza okt. végére	7.24—7.25
„ 1901. apr.	7.76—7.77
Rozs okt. végére	7.02—7.03
Zab „ „	5.42—5.43
„ 1901. májusra	5.03—5.04
Tengeri okt. végére	5.44—5.45
„ 1901. májusra	4.99—5.00

Felöltők 7 frttól feljebb

Női kabatkák 5 frttól feljebb

kaphatók 799-x.13

Kovács Gedeon ruha-áru termében.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, 1900. október 24 én:
Ujdonság. Itt először. Ujdonság.

Utazás a valás körül.

Bohózat 4 felvonásban. Irta: Feydeau Octáv. Fordította:
Illés H. Zsigmond.

Személyek:

Verdisson, ügyvéd	— — — — —	Baghy Gyula
Lucienne, a neje	— — — — —	Sz. Kendi Boriska
Evangeline, Verdisson nagynénje	— — — — —	P. Szepesi Paula
Flauchancoeur, Zuáv kapitány	— — — — —	Táborj Emil
Pigeon	Verdisson segédjei	— — — — —
Pagevin	— — — — —	Simon Jenő
Durand	— — — — —	Szabados Sándor
Baptiste	— — — — —	Szabados László
Alpreféte	— — — — —	Heltay Jenő
Rosalie	— — — — —	Juhay József
Cesarine	— — — — —	Mezei Irma
De Clerambois báró	— — — — —	Cserényi Margit
		Miklóssy Gábor

Kezdeté este pont 1/8 órakor.

Holnap, csütörtökön, október hó 25 én:

PEPITA.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette:
Hegyi Béla.

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

<p>Csomagoláshoz való zongora-tok és egyéb könnyű jádák olcsón kaphatók Nador-utca, Moldoványi-lázban. 639/x</p>	<p>Butor eladása. Ó-német (Altdutsche) stílusban készült butor, még csak négy hónapja, hogy használatban van, igen erős áron eladó. Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál. 640</p>
<p>Joi berendezett lakatosműhely, gépekkel együtt, más vállalat miatt eladó. Szent-Endre, Szőlőhegy-utca 144. 636</p>	<p>Gazdasszonynak ajánkozik 28 éves, szerény igényű nő, lehetőleg vidékre. Kovács Giza Bpest, VIII., Kender-utca 8., III., 18. ajtó. 637</p>
<p>Kisasszony kerestek vidékre, közel a fővároshoz, kis leányhoz III-ik polgári oktatására, 4 hónapra. Ajánlatok Nógrád-Kövesdre, báró Jeszenszky-hez címzendő. 638</p>	<p>Gépez-kovács, szerszámmal bíró kerestetik, gróf Zichy Pál nagyhöröskői gazdaságába januárra. Fizetés készpénzben 700 korona, konventóban 900 korona, melyből azonban legényt, inást tartani köteles. Bővebb felvilágosítást ad Heiszler Antal Nagyhöröskőn, posta Sárbogárd, Fehérmegye. 644</p>
<p>Ajánkozik földműves-iskolát jó eredménnyel végzett, 20 éves keresztény fiatal ember, bármiféle gazdaságba, mint kezdő alkalmaztatni, azonban belépésre. Címe: Karancsy, Szarvas, Békésm. 631</p>	<p>Gazdasági írások, ki már tejjgazdaságban alkalmazva volt, magyar, német és tót nyelven beszél, azonnali belépésre 40 kor. havi fizetés és teljes ellátás mellett kerestetik a Gátai bér gazdaságba, posta Gata, Mosonmegye. 643</p>
<p>Nevelőnöket, magyar, német vagy francia nyelv és zeneismerettel azonnali belépésre sürgősen keresek 500—600 frt évi fizetéssel. Szegheóné S. Lujza, Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 628</p>	<p>Szép erős gyümölcsfák eladó a gróf Majláth-fele kertészetben Zavarón, Nagyszombat mellett 100 darab almafa, magas törzsű, 35 frt, 100 darab körtefa magas és félmagas törzsű 40 frt. 634</p>
<p>Könnnyű kereset hölgyek részére. Kevés szorgalom mellett 10—20 korona napi jövedelem. Vidéki hölgyek is kérdezősködhetnek levélenleg. Fehér kereszt Országos Lelchenház Egyesület nap-tára kiadóhivatala. Tűzőoltó-u. 7. 632.</p>	

1079. végreh. szám 1900.

925—1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 1141. sz. végzése folytán Stern László dr. nagybecskereki ügyvéd felperes részére Balos Tódor és társai alperes ellen 288 kor. 98 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és lefoglalt és 2604 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósnak V. 1141/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Kis-Torákon, Balos Tódor. Okolisan Tódor és Okolisan Tómanál leendő megtartás határidőül 1900. évi november hó 3. napjának délelőtti 9 órája kitzüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak, csikók, sertések és gazdasági eszközök s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végre-

hajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi október hó 20. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

1080. végreh. sz. 1900.

924—1.1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1900. évi V. 1140. sz. végzése folytán Stern László dr. nagybecskereki ügyvéd felperes részére Balos Tódor alperes ellen 60 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 616 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósnak V. 1140/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Kis-Torákon az adósnál leendő megtartás határidőül 1900. évi november hó 3. napjának d. e. 9 órája kitzüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt lovak és gazdasági eszközök s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi október hó 20. án.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

581. tkvi szám 1900.

926—1.1

Arverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóság a jarkováci népbank részvénytársaság s Braun Mór által előterjesztett kérelem folytán Engelsmann Lajos nagybecskereki lakos késedelmi árverési vevő ellen miután most nevezett az őt terhelő, s a 842/900—2716/900. s 4350/900 sz. végzésekkel megállapított viszárvetés kérésai és foganatosítási összes költségek kifizetését nem igazolta, sem pedig azt bírói lététbe nem helyezte, az ezen kir. járás-

bíróság területén Tomasevác község határában fekvő és a tomaseváci 1836. sz. tkvben foglalt:

1 I. d. 86 hrsz. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántónak, a Lukics Julianna nevének álló fele része 296 kor.

2. II. d. 86 hrsz. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántónak ugyanazon fele részére 296 korona.

3. III. d. 86. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. oszt. szántónak ugyanazon fele részére 296 korona becsárban a viszárvétést az 1881. évi 60 t.-cikk. 185. § a alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác községében 1900. évi november hó 16-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, egy a telekkönyvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi október hó 6-án.

Tóth,
kir. aljbíró.

Nagy Komlós község előljárástól.

4015. kig. szám 1899.

916—5.3

Hirdetmény.

Nagy-Komlós község képviselőtestülete a 44. kgy. 3209/kig. 1900. számú határozatával kimondotta, hogy a határjeleknek az 1894. évi XII. t.-c 32—36. § ai értelmében történendő felállítására előjából a község mintegy 7000 holdnyi határában fekvő összes közlekedési- és dűlő utak felméréssének, illetve az eredeti iránynyal és szélességgel kitzüzettsének.

Felhivatnak tehát mindazon okleveles mérnök urak, kik ezen munkálat keresztülvitelére hajlandók, hogy ajánlataikat folyó évi november hó 20-ig aulirtott előljárástól küldjék meg.

Vállalkozó mérnök az összes utakról egy, az utak törzskönyvezéséhez felhasználható térképet is köteles elkészíteni.

A vállalati összeg részben vagy egészen, csakis képviselőtestületi határozat alapján, illetve a munka teljes befejezése után fog kifizettni.

A kataszteri térkép a jegyzői hivatalban bármikor megtekinthető.

Nagy Komlóson, 1900. október hó 20-án.

Spuhler Ferenc,
jegyző.

Pelaghie Alessu,
bíró.

!! A szerencse mindenütt feltalálható !!

Főlegesen tehát osztálysorsjegyeket Budapestről hozatni. Bőven el vannak látva azokkal a helybeli elárusítók (Kadelsburger, Stern, Watzke); azonkívül sem a sorsjegyek vételénél, sem pedig esetleges nyeremények kifizetésénél költségek felszámítva egyáltalán nem lesznek.

A VII. osztálysorsjátékhoz sorsjegyeket ajánlok a következő árakon:

1 8	1 4	1 2	1 1
75 kr.	1 frt 50 kr.	3 frt	6 frt

Tisztelettel

WATZKE F.,
Nagybecskereken.

(886—4.3)